

Wychodzi w Krakowie
codziennie, wyjąwszy niedziele i święta.

Cena:

W KRAKOWIE miesięczna 5 złp.; kwartalna 14 złot. polską
monetą.

W KRAJU kwartalna razem z przesyłką pocztową 4 złr. 20
kr. m. k.

Przedpłata

Przyjmuje się w biurze Ekspedycji CZASU przy rogu Szczę-
pańskiej ulicy Nr. 369.

Przedpłaty przesyłają się bezpłatnie pocztą wprost do biura
Ekspedycji Czasu wyrażwszy na kopercie: *Przenumeracyjne*
przebieg

CZAS

Przyjmują się

OGŁOSZENIA, rozprawy, odczyty wszelkiego rodzaju,
DONIESIENIA literackie, księgarskie, handlowe, przemysłowe
rolnicze itp.

UWADOMIENIA dotyczące się sprzedaży, kupna, dzierżaw itp.

Za opłatą

od wiersza petytowego za jednorazowe umieszczenie po 8
groszy następne po 3 grosze.

Listy

nie frankowane nie przyjmują się, wyjąwszy od stałych
lub znanych korespondentów.

☞ Numer pojedynczy kosztuje 8 groszy.

Od Redakcyi.

Ponieważ listy darów, składanych na wsparcie Pogorzalców miasta Krakowa, zanadto w korpusie dziennika naszego zajmują miejsca — przeto Redakcyja, porozumiewszy się z Komitetem pogorzeli miasta Krakowa, postanowiła wzmiankowane wykazy od czasu do czasu w osobnych dodatkach, w miarę ich zapełnienia, ogłaszać.

Od Komitetu Pogorzeli miasta Krakowa.

Biuro Komitetu Pogorzeli miasta Krakowa (w domu Potockich przy Głównym Rynku pod L. 341 na dole) otwarte od godziny 9ej do godziny 12ej przed południem, i od godziny 2ej do godziny 6ej po południu.

Nr. 3152 Praes.

Pamiętne uczynnego współczucia, którego szlachetni mieszkańcy Krakowa dotkniętemu pożarem w roku 1842 miastu krzeszów dali dowody, rzeczono miasto za przyzwoleniem c. k. Komissy Gubernialnej zaofiarowało nieszczęśliwym pogorzalcem Krakowskim ze swojej kassy gminnej złr. 500 m. k., i tymczasowo kwotę złr. 100 m. k. nadesłało.

Kraków dnia 28 lipca 1850.

ODEZWA.

Rada Miasta Krakowa.

W dniu 18 i 26 lipca r. b. okropny wypadek dotknął miasto nasze, obejmujące tyle pamiątek starożytności i sławy narodu.

Niszczący żywioł ognia pochłonął starożytne świątynie; pochłonął domy ozdobą miasta będące; pochłonął nieocenione księgozbiory klasztorne i prywatne; nareszcie zniszczył dobytek kilku tysięcy mieszkańców. Tyle ozdobnych budynków i gmachów przedstawia dziś oczom obraz okropnego zwałiska i spustoszenia, a ulice nasze zalega nędza i rozpacz.

Nie było środka ratunku, wszelka pomoc stała się niępodobną.

To nieszczęśliwe miasto nie posiada dziś żadnych środków samoistnego dzwignienia się; a jeżeli Opatrzność Boska, losem naszym kierująca, nie wesprze go, i ludzkość swęj mu pomocy odmówi, ostateczny czeka go upadek.

Rada przeto miasta Krakowa z wyboru współobywateli powstała, poczytuje sobie za najświętszą powinność w tak dotkliwym położeniu odwołać się do szlachejnych uczuć współrodaków i wszystkich narodów, w tém przekonaniu, że najpierwszym obowiązkiem ludzkości jest solidarność w udzielaniu wzajemnej pomocy.

Tém przekonaniem i nadzieją ośmielona, ufa, że współrodacy i najodleglejsze szlachejne narody pospieszyć zechcą z pomocą upadającemu miastu, i niedopuszczą, aby ów gród starożytny znakomite miejsce w rzędzie miast przed niedawnym czasem zajmujący, dziś stać się miał tylko pustynią.

Z tego zapatrując się stanowiska Rada miejska, postanowiła wszelkie na cel odbudowania miasta i wsparcia pogorzałych mieszkańców przeznaczone dobroczynne ofiary z wdzięcznością przyjmować.

Kraków d. 30 lipca 1850.

Vice-Prezes J. Paprocki.

(L. S.) Za Sekr. Jener. Łuszczynski, kom.

Kraków 31 lipca.

P. Radzca Felix Słotwiński, członek Komissy meżów zaufania, nadsęła nam następujący artykuł:

„Wezwany do Komissy, naradzić się mającej nad środkami, jakimi by upadłe własności podźwignąć można, pospieszam z pierwszymi myślami, jakie w nadzwyczajnym stanie bojaźni

i trwogi już nie o majątki, ale nawet o zdrowie i życie mieszkańców tutejszych zebrać mógłem.

„Przedsiębiorając rozwiązanie założonego pytania pod względem prawnym, publicznym i moralnym, uważam, iż rozróżnić należy przede wszystkim: właścicieli nieruchomości, długami hipotecznymi obciążonych, od właścicieli nieruchomości od wszelkich ciężarów wolnych; obciążone nieruchomości więcej lub mniej nad połowę poprzedniej wartości, a mianowicie obciążone wierzytelnościami skarbowymi, instytucywnymi lub małoletnich; dalej zwrócić należy uwagę na stan i zamożność właścicieli, oraz ich wierzycieli, na porządek w jakim nietylko właścicieli domów podźwignąć, ale zarazem i wierzycieli od nadzwyczajnych strat, zagrażających brakiem funduszu do utrzymania ich życia ochronić można. Następnie wypada zastanowić się nad tém, czyli pomoc, z jaką Rząd i cała ludzkość przychodzić będzie, udzielaną być ma nieszczęśliwym obywatelom bezpośrednio lub pośrednio. Nakoniec jak działać należy, aby zasady Komitetu jak najściślej i najsumienniejszym wykonane były, i wielkie dzieło odbudowania części miasta Krakowa do pożądanego doprowadzono skutku.

W tym porządku rozwiązując założone pytanie: uważam, iż przedewszystkiem zażądać wypada od właścicieli domów pożarem zniszczonych, aby złożyli uzasadnione, rzetelne i sumienne deklaracje:

- Czyli i jak wielkiego potrzebują wsparcia na odbudowanie swych domów, czyli też takowego na korzyść podupadłych zrzekają się.
- Czyli biorą na siebie obowiązek spłacenia lub zabezpieczenia wszelkich wierzycieli hipotecznych, którzy przez zniszczenie ciał tabularnego hipotekę utracili.
- Czyli też jedynie poprzestają na wsparciu dobroczynnym, końcem złagodzenia ich nieszczęśliwego losu.

Po ułożeniu tym sposobem listy właścicieli domów odbudować się mających i właścicieli na wsparciu dobroczynnym poprzestających, wypada rozróżnić właścicieli, których odbudowania wymaga potrzeba publiczna, od tych, którzy w odbudowaniu swych domów mają tylko interes prywatny — a w tym porządku rozumiem, że przede wszystkim należy się zająć odbudowaniem pierwszych, a między nimi tych, których własności są obciążone wierzytelnościami skarbowymi, instytucywnymi, małoletnich i wszelkich osób, dla których owe wierzytelności stanowią jedyny fundusz utrzymania ich życia.

Wszakże samo przez się wypływa, że wedle pierwszych zasad pożyczki miejskiej, może ona być udzielaną jedynie na połowę rzeczywistej wartości, tak, iżby pierwsi w hipotece zatrzymali ją na wartości ruderów, nowa zaś pożyczka zajmowała miejsce następne. Jeżeli zaś długi poprzednie przewyższają wartość połowy, wówczas przemawia jedynie ludzkość za tém,

aby właścicielowi udzielono wsparcie w $\frac{1}{4}$ części wartości odbudować się mającego domu, z warunkiem obrócenia jej na rzecz wierzycieli, końcem złagodzenia także ich nieszczęśliwego losu. Wreszcie, gdy celem pożyczki rządowej nie jest i nie może być inny, jak tylko odbudowanie części miasta w sposobie jak być może jego dobru odpowiednim, przeto odbudowanie jedynie tylko pośrednio, tj. przez entrepryzy pod kierunkiem Rządu i dozorem samego właściciela, wedle zasad przez szczególne Komitety ustanowić się mających i nad wykonaniem tychże czuwać mających, odbywać się może.

Felix Słotwiński,

Radzca cesarski, powołany do Komissy naradzającej się nad podźwignieniem upadłych własności.

Przegląd Polityczny.

Dzisiejsza *Reichszeitung* umieszcza ważny artykuł pod tytułem: *Amnestya*; w nim donosi naprzód, iż ogłoszone w Wiedeńskiej wczorajszej gazecie ufaskawienia, wywarły najpomyślniejsze w stolicy wrażenie i zapowiada, że w akcie tym widzi powrót do normalnego stanu i zniesienia stanu obłężenia. „Ważne powody mówią dotąd przeciw temu. Była nim nowość i nieprzyzwyczajenie do wszystkich naszych stosunków, brak pewnej trwałości, którą tylko czas nadaje, względ na nowe anarchiczne ruchy przygotowane na łonie propagandy, zaniechane jedynie w obec imponującego stanowiska rządu. Teraz wyjaśnił się europejski horyzont. Rząd dał dowód mocy i silnego, jasnego przeświadczenia, nie dając się zachwiać tysiącnym, różnostronnym a po większej części sprzecznym życzeniom, położył główne zarzysy przyszłego naszego rozwoju. Jeszcze przed dziesięcioma miesiącami dzienniki opozycyjne, które teraz mniej więcej wróciły na łono federacyi, głosiły mianowicie względem Węgier federalizm nie mający żadnych granic. Ta zmiana ich programu dowodzi zawrotu od federalnego i demokratycznego szafu, w zakres tego co być jedynie może i co jest rozsądnem. Wśród takich okoliczności rząd chwyci się rozporządzeń, które powrócą normalny stan rzeczy. Zacznie się zapewne od zniesienia stanu obłężenia w Wiedniu i Pradze, kiedy pod względem Węgier dokładny rozdział i wzajemne rozgraniczenie wojskowej i cywilnej władzy jest już zamierzone. Jak przebaczenie wyprzedza zapomnienie, tak też amnestya wyprzedza powrót normalnych stosunków. Monarchia i rząd z własnego natchnienia i zupełnej wolności, nieprzyciśnieni z zewnątrz żadnym względem, podają rękę pojednania do stałego, niezłomnego i wiecznego związku. Ufamy, że wysoka wartość udzielonych amnestyi, w tym duchu pojętą i ocenioną będzie.”

Ten jest z dzisiejszej polityki najważniejszy wypadek. Rząd łagodnymi środkami, zamierzoną redukcją armii dowodzi, że ufa mieszkańcom, a stanowisko to więcej bez wątpienia wyjedna mu gorliwych obrońców, niżby ich stracił zwiżając część armii, tem bardziej, że obok silnego zwrotu, jaki się nie od dziś dnia spostrzegać daje w Prusiech, Francyi, Hiszpanii i Grecyi, obok nowego jarzma, które nałożono tam na wolność dźwięku, stanowisko rządowe w Austrii, widocznie się odbija. Korespondent nasz upewnia, że organizacya Galicyi już jest ukończona i przesłała pod ostatnią decyzję gabinetu. J. E. gubernator Galicyi powraca do kraju. Kiedy więc i dla naszej prowincyi nadeszła ta ważna chwila przeprowadzenia w czyn wewnętrznej organizacyi, spodziewać się należy, że zamierzone dla Wiednia i Pragi rozporządzenia i do Galicyi rozszerzonymi zostaną. Mimo potwarzy i złośliwych doniesień, — Rząd bez wątpienia przekonał się, że znikną

wszelkie powody nieufności ku mieszkańcom naszej prowincji.

Ostatnie wiadomości jakie odbieramy z Szlezewiku, zapowiadają dłuższe trwanie wojny. Willisen skoncentrował całą armią; przyszło nawet do małych utarczek, ale Duńczycy poprzestaną zapewne przez chwilę na zajęciu Szlezewiku. Powstanie ograniczone do Holsztynu, nie mając żadnej pomocy z Szlezewiku, musiałoby samo upaść.

Dzisiejsze dzienniki francuskie i angielskie nie mają nic ważnego.

Wiedeń 28 lipca. (K.) Z pewnego źródła doszła mnie wiadomość, że organizacją Galicyi zupełnie już ukończono, a nawet podano pod ostatnią decyzję ministerium; niedługo więc będziemy czekali na naszą konstytucję; lecz jakem poprzednio doniósł, we wszystkich panuje najściślejsza tajemnica, ani się można dowiedzieć ważniejszych szczegółów. Tylko ludzie co mieli udział w wypracowaniu tego statutu, zapewniają, że on życzeniem kraju zupełnie odpowie, gdy ministerium z wielu stron zdania zasięgało. Jego Ex. gubernator wkrótce opuszcza stolicę. Zwrócono uwagę na polepszenie dróg handlowych i założenie nowych gdzie się takowe potrzebne okazały; projektowano budowę nowych dróg do Węgier, które po złożeniu raportu inżynierów wysłanych do Galicyi, niebawem rozpoczęte zostaną. Mówią także, że budowa kolei żelaznej do Lwowa i bocznej do Brodów w przyszłym roku rozpocznie się. Chwycono się wielu środków, które do podzwignienia bytu materialnego naszej prowincji, osobiście też do dzwignienia handlu i przemysłu przyczynią się. Ufajmy zatem w lepszą przyszłość.

Sprawa holsztyńsko-szlezewska w wysokim stopniu zajmuje publiczność tutejszą; trudno opisać sympatyę, jaką dla Szlezewiczaków kłęska pod Idstetem obudziła. Oburzenie przeciw prusakom ogromne; krok ich poczytują za zdradę sprawy niemieckiej, za ciężką plamę, którą nie łatwo gabinet berliński zmyć potrafi. Austria, ponieważ dotychczas nie ratyfikowała pruskiego pokoju, zostaje w neutralności, a zapewniają, że nieomieszka uczynić kroków, któreby losowi szczepu niemieckiego w Szlezewiku ulżyć mogły.

Liczba skazanych za udział w powstaniu węgierskim przez sąd wojenny wynosi dotychczas 356 osób. Powiadają, że powszechna amnestya wkrótce nastąpi, gdyż szczegółowej bardzo wiele mieliśmy już przykładów; w dzisiejszej nawet gazecie wiedeńskiej czytamy spis 44 osób całkiem ułaskawionych i 9 indywidualów, którym czas więzienia do połowy zmniejszonym został. Słychać także o nowym akcie łaski dla skompromitowanych w wypadkach październikowych z r. 1848 w Wiedniu.

Nie można zaprzeczyć, że nieszczęśliwy los dotkniętych pożarem Krakowskim ofiar obudził największe w Wiedniu współczucie, a przeciw skłádki jakie dotąd wpłynęły są bardzo nieznaczne. P. Pokorny dał wczoraj w teatrze przedstawienie dramatyczne, z którego połowa czystego dochodu na wsparcie Krakowian obróconą była. Dość licznie zebrała się publiczność, a szczególnie też wiele najdosłojniejszych osób cywilnych i wojskowych; jaki ztąd dochód wypłynął — niewiemy.

30 lipca. Powstanie w Bułgarii, pisze *Lloyd*, już ze wszystkiemi przytłumione. Komisarz Porty za pośrednictwem serbskiego rządu zapewnił powstańcom w imieniu sułtana zupełną amnestya, i zbiegli do Serbii i innych miejsc, już wracają do rodzinnego kraju. Dziś już zrobiono Bułgarom liczne koncesye, a spodziewają się ich jeszcze więcej od sułtana. — Obiegająca tu pogłoska, jakoby Bułgarowie, podobnie jak mieszkańcy Serbii, obowiązani być mieli do opłacania rocznego haraczu Porcie, niezasługują na bezwzględna wiarę. W każdym razie, wydana amnestya, jak równie inne koncesye, mogą posłużyć za dowód, że powstanie nie było wymierzone przeciwko tureckiej władzy, ale tylko przeciw nadużyciom agów i subasów — i nieulega wątpliwości, że sułtan dalszemu z ich strony uciskowi Bułgarów spieszny położy koniec.

Wychodzący w Zagrzebiu dziennik *Jugoslovenske Noviny* donosi, że zagrzebski księgarz Suppan zawezwany został przed sędziego miejskiego, gdzie mu z wyższego polecenia oświadczone, że w Paryżu zawiązało się stowarzyszenie, którego zadaniem jest pisma rewolucyjne, mianowicie: S. Justa, Roberpiera, Considérant, Proudhona itp., tudzież czerwono-republikańskie dzienniki i ilustrowane romanse systematycznie i to bezpłatnie upowszechniać. We wszystkich krajach zarządzono skłádki na rzecz tego związku, który już czynności swoje rozpoczął i którego przywódcami mają być Baboeuf, Grün, Mierosławski, Komrossy, Fennei v. Feneberg i Rufoni, pod najwyższym kierunkiem Mazziniego. Gdy zaś ta agitacja szczególnie na Austrya jest wyrachowana, i także szczególnie rzeczono pisma upowszechniać zamierzają, przeto poleconem zostało na wyższy rozkaz nadmienionemu księgarzowi, aby, skoro tylko pisma tego rodzaju do Zagrzebia nadejdą, natychmiast o tem miejscową władzę zawiadomił.

Nieulega już wątpliwości, że dotychczasowy poseł rosyjski przy dworze pruskim, baron Meyendorff zjedzie do Wiednia na miejsce odwołanego niedawno hr. Medem. Już bowiem przygotowują mieszkanie na przyjęcie nowego posła. — Z drugiej strony mówią, że feldm. hr. Clam Gallas będzie mianowany c. k. posełem przy dworze petersburskim.

Dzisiejsza *Reichszeitung* pisze: Dowiadujemy

się, że c. k. najwyższy sąd dla krajów włoskich w Weronie, tymczasowo utrzymanym zostaje.

(*Wiadomości bieżące*). Tutejsza rada gminna uchwaliła złożenie J. C. Mości adresu dziękczynnego za ostatni akt ułaskawienia, który kilkudziesięciu więźniom za udział w powstaniu wiedeńskim 1848 roku skazanym, wolność przywrócił.

Gazeta południowo-słowiańska donosi, że podczas wieczornej uroczystości 25 b. m. w Zagrzebiu, na cześć bana Jellaczycza wyprawionej, jednemu z tamtejszych urzędników, który dla okazania swego lojalnego sposobu myślenia, wystawił z mieszkaniem swojego między dwoma chorągiewami narodowymi, trzecią czarno-żółtą — powybijano okna. Wspomniany dziennik dodaje, że w nierównie burzliwszych, jak dzisiaj czasach, widziano w Zagrzebiu czarno-żółte chorągwie najspokojniej, ale na gmachach, gdzie były na swoim miejscu; przy prywatnych jednak mieszkaniach niewidziano dotąd nigdy innych, jak narodowe.

Karlsbad 28 lipca. (Koresp.) Jak wszędzie, tak i tu nieszczęście wasze powszechnie obudziło sympatyę. Na pierwszą zaraz o niem wiadomość pani hr. Augustowa Potocka urządziła skłádke na korzyść nieszczęśliwych pogorzalców i podpisawszy się pierwsza na 6,000 złt., zebrała już 12,000 złt. Przez tego ma być dany w tych dniach koncert przez amatorów Polaków, z którego dochód na ten sam cel przeznaczony; z dam mają śpiewać: Pani Delfina Potocka, panny: Dołgoruki, Berska, Russocka, z męzczyzn dadzą się słyszeć na fortepianie pp. Zborowski-Prospier i Ramaszkan ze Lwowa. Do zaproszenia na ten koncert arcyksięcia Ferdynanda i księcia Weimarskiego mają być wyznaczone damy; adjutant arcyksięcia oświadczył, że inwitacya ta będzie mile przyjęta i że J. C. W. przeznaczył za bilet 5,000 złr. m. k. — W Marienbadzie także robią skłádke, zebrano dotąd 7,000 złt.

KROLESTWO POLSKIE

Warszawa 29 lipca. Na V. skłádke zbieraną na pogorzalców m. Krakowa, w redakcyi Kurjera złożyli: Jan Robbi zł. 6 gr. 20, Nurzyński pół-imperyała w złocie, Heylman sędzia zł. 66 gr. 20, Władysław Herkner zł. 2 gr. 20, Spyrzynscy, zł. 10, Henryk Meylert, zł. 333 gr. 10, August i Józef Stolzmann zł. 40, Andrzej Młynarski zł. 6 gr. 20, Adolf Dumaj zł. 6 gr. 20, Jan Chmielewski zł. 6 gr. 20, Stanisław Idzikowski zł. 6 gr. 20, Rodak Krakowa Feliks W. zł. 100, dzieci Xawerek i Józio zł. 40, W. G. zł. 20, J. H. zł. 20, E. Dybek zł. 100, Właściciel domu w Warszawie Nr 1613 zł. 6 gr. 20, Wincenty Smaczniński rubli srebrem 10, Lucya Smacznińska rubel sreb. 1, O. Z. zł. 40, U. W. G. zł. 215 gr. 7, Wincenty J. zł. 13. gr. 10, lokatorowie starozakonni domu Nr 1799 zł. 20, An. Sliwiński zł. 20, P. C. M. zł. 20, Ludwik Matulewicz zł. 5, Józef Cetnerowicz zł. 1, Jan Chlebowski zł. 33 gr. 10, rodzina X. K. Ł. zł. 46 gr. 20, Piotr K. zł. 20, Mała Lania i Felunio zł. 33 gr. 10, Adaś-Alfonsek-Józio zł. 20, Ludwika Gutowska zł. 6 gr. 20, J. Marya Neuman zł. 6 gr. 20, Jan Grabowski zł. 100, Łukasz C. zł. 6 gr. 20, Karolina Tyzler Wdowa zł. 50, M. Swiżaczynska zł. 20, J. Pawłowska zł. 13 gr. 10, W. T. Pl. zł. 20, A. S. zł. 6 gr. 20, Bandkie-Stężyński zł. 100, B. J. zł. 2, biedna wyrobnicza J. B. zł. 1, Stanisław Księski zł. 100, Józef Mat zł. 20, F. G. zł. 6 gr. 20, Julcio zł. 3 gr. 10, Feliks z Dąbrowic zł. 2, J. S. zł. 20, A. U. i B. zł. 13 gr. 10, El. Wil. zł. 20, Franciszek Grodzicki zł. 6 gr. 20, bracia Radke z Łotnik i jubiler zł. 100, subiekt zł. 40, uczeń zł. 12, Xiadz zł. 20, J. U. P. zł. 13 gr. 10, Sz. K. Ark. R. zł. 13 gr. 10, Helena Kujawska zł. 20, Aniela Strupińska zł. 33 gr. 10, J. Karmański zł. 20, K. S. C. zł. 66 gr. 20, Wincenty Siegmund zł. 20.

Ciąg ten pomnożyła skłádka, od administracyi szpitala św. Łazarza, która na tem większe zasługuje wspomnienie, iż przyjęli w niej udział wszyscy bez różnicy, aż do posługacza, niosącego swój skromny półpółkowy datek na wsparcie niedoli. Skłádka ta uczyniła zł. 580, i dla tego uznaliśmy za słusne, wymienić wszystkich, dających tak piękny przykład ludzkości. Administracya szpitala: H. E. P. zł. 100, dzieci jego zł. 53 gr. 10, Piotr zł. 100, M. W. zł. 6 gr. 20, K. B. zł. 20, J. P. zł. 20, J. P. ojciec zł. 6 gr. 20, D. G. zł. 10 gr. 2, L. S. zł. 6 gr. 20, J. L. zł. 3, R. K. zł. 1, M. S. zł. 1, K. M. zł. 6 gr. 20, A. D. zł. 6 gr. 20, K. D. zł. 6 gr. 20, L. S. zł. 6 gr. 20, M. D. zł. 6 gr. 20, J. R. zł. 6 gr. 20, Razem zł. 428 gr. 12. Posługa szpitala: Joachim Lepieszka zł. 1, Piotr Majewski gr. 15, Ig. Czapkowicz zł. 3, Szy. Służewski zł. 1, Jak. Piecikowski gr. 15, Woj. Chrząsz zł. 2, Filip Peuner zł. 2, Mat. Galdia zł. 3, An. Czmoch gr. 10, Jan Wierzbicki zł. 2, Józef Kroc zł. 1, Tomasz Szymański zł. 2, Mich. Wilkowski zł. 2, Mich. Kleczewski zł. 3 gr. 10, Woj. Hulas gr. 18, Jan Gawliński zł. 1, Fran. Kazimierska zł. 1, Mar. Kwiatkowska zł. 2, Marya Górka zł. 1, Marya Przepiórkowska zł. 2, Roz. Błaszczy zł. 1, Agn. Wątrobska zł. 1, Katarzyna Thomek zł. 14, Rozalia Głowacka zł. 4, Aniela Obrębska zł. 3, Karolina Książkiewicz zł. 3, Mar. Błaszczykiewicz zł. 1, Florentyna Ryster zł. 6, Fran. Czarnecka zł. 2, Julia Grodzka zł. 3 gr. 10,

Petro. Błażycka zł. 2, Petro. Dziedzic zł. 3, Teof. Solczyńska zł. 6, Amalia Sicjba zł. 3, Róża Sroková zł. 2, Magd. Kajzler zł. 2, Józef Winter zł. 3, razem zł. 90 gr. 18. Od chorych prywatnie leczących się w szpitalu zł. 26 gr. 20, od takiegoż chorego zł. 34 gr. 10. Razem więc jak wyżej zł. 580. Franciszka służąca zł. 2, Andrzej Rayczak z kompanią zł. 320 gr. 11, P. Winnicki na kościół zł. 26 gr. 20, dzieci J. A. F. J. F. W. F. zł. 46 gr. 20, Ewa Kaniewska służąca zł. 2, Ludwika Skończycka zł. 3 gr. 10, Z. G. zł. 6 gr. 20, W. G. zł. 20, Formankiewicz zł. 40, Józefa Łobarzewska zł. 15, J. zł. 50, H. L. zł. 6 gr. 20, M. L. zł. 6 gr. 20, Ostapowicz zł. 10, A. S. zł. 10, J. J. półimperyała, M. Sypowski emeryt zł. 6 gr. 20, Ale. Faust zł. 20, O. Kolberg zł. 20, Stanisław Chomentowski zł. 20, Cezar Biernacki zł. 6 gr. 20, Jan Chomanowski zł. 6 gr. 20, A. M. J. D. zł. 13 gr. 10, Julian W. zł. 6 gr. 20, Emil Osmiałowski zł. 20, K. Naski zł. 40, W. S. zł. 13 gr. 10, Z. zł. 2, z fabryki p. Kowalskiego majstra brukarskiego, od czeladzi i pomocników pracujących przy ulicy Zakroczymskiej zł. 79 gr. 6, T. P. zł. 3 gr. 10, B. Nowakowski 200, T. Max. dukat zł. 25, A. Z. zł. 6 gr. 20, Barbara Mostowska na kościół m. Krakowa zł. 100, Hieronim Kamelski zł. 150, Józef Jarocki zł. 10, T. et A. Tock zł. 200, Jan Okular druciarz zł. 2, A. Ł. zł. 13 gr. 10, panna J. B. zł. 3 gr. 10, Emeryt zł. 6 gr. 20, córka zł. 6 gr. 20, Wicus 9-letni zł. 1, Czerska służąca, zł. 3 gr. 10, Stefan Ciecierski zł. 1000, Teofil Kowalski zł. 100, Rozalia Gerlach zł. 100, W. M. zł. 20, W. G. zł. 11 gr. 3, S. B. zł. 20, Eleonora i Leopold zł. 20, Julian Z. zł. 12, Antoni Wrotnowski zł. 100, K. J. Minter zł. 200, czeladz blacharska z fabryki Mintera zł. 36, czeladz z innych warsztatów tejże fabryki zł. 60, Jan Stümmer zł. 200, G. G. z Lipska 5 rubli w zł. od domowych zł. 28, gr. 10, (nieczytelni) zł. 30 gr. 10.

Skłádka przeto 5ta, przyniosła złp. 6367 gr. 7, z którą postąpiono jak zwykle, dla dojścia przeznaczenia swojego.

Od godziny 3ej po południu d. 27 do godz. 3ej po południu d. 28 b. m. złożono w kancelaryi konsulatu jlnego c. k. Austriackiego, dla pogorzalców miasta Krakowa, przez A. X. Z. rs. 3, T. Nowakowskiego, rs. 10, E. Brzozowskiego rs. 3, L. Kasianowskę rs. 1, A. L. rs. 6, rodzina G. 1 dukat polski w złocie, 11 ewancygierów austriackich i 25 sztuk różnych monet srebrnych mniejszych i większych starożytnych.

NIEMCY.

Szleswik-Holsztyn 27 lipca. Duńczycy postanowili pod Missundą przejść przez Szlaję, aby dotrzeć do Eckernfördu. Nieznalazszy atoli mostu pływającego puścili się drogą na Szleswik. Ciężkie straty poniesione przez Duńczyków (które potwierdził nawet urzędowy raport w Kopenhadze) niedozwolily im w dniu 25 b. m. ścigać Szlezewiczaków, chociaż ich z pomocą świeżej gwardyi duńskiej z pod Idstedtu wyparli. Wiadomość o klęsce, początkowo przerażała wszystkich, wkrótce wszakże odżyła nadzieja, gdy wojsko niestraciło odwagi ani zaufania do Willisena. Szlezewiczanie utracili 80 oficerów i do 2000 żołnierzy. Raport duński mówi o zabranych 1000 jeńcach.

Kiel 28 lipca. Wczoraj ogłoszono tu następującą proklamacya:

„Ponieważ szczegółowy raport o bitwie z dnia 25 b. m. nie został jeszcze nadesłany przez generała komenderującego, podpisany wydział podaje do publicznej wiadomości: Cała nasza armia skoncentrowana. Fałszywe są wszystkie wieści o odciętych korpusach. Strata ludzi zastąpiona będzie z batalionów posiłkowych, przed kilkoma tygodniami urządzonych, tak dalece, że w ciągu niewielu dni armia nasza silniejsza będzie niżeli przed bitwą pod Idstedtem. Godzina stanowcza jeszcze nie wybiła, czekamy na nią w pogotowiu. — Kiel 27 lipca 1850 r. Z wydziału wojny (podp.) Krohn.“

W świeżej odezwie do wojska, zachęca generał Willisen żołnierzy do wytrwania w złych i do- brych przygodach. „W skutek bitwy z dnia 25 b. m. musieliśmy opuścić korzystną pozycję. Straciliśmy wiele w oficerach i żołnierzach, ale ta strata wkrótce się wynagrodzi. Lecz idzie przede wszystkim o to, aby wojsko trzymało się razem, aby niezachwia- ła się ufność ku rządowi i przywódcom. Ufność taka nie na złudzeniu, ale na jasnym poglądzie rzeczy opierać się powinna, jeżeli ma być trwałą i sil- na i do tego poglądu jasnego, generał chce się przy- czynić o ile to jest w jego mocy. Zwykły człowiek, a nawet żołnierz, nie ma innej miary, dla kampanii, jak tylko posuwanie się i cofanie wojska. Kiedy mó- wią: idziemy naprzód, wnet radość — gdy zaś po- wiedzą: musimy się cofnąć, nastaje zwątpienie. Ta- ka nieznajomość nie jest wprawdzie zadziwiająca, ale zgubną być może. Są chwile odporne, a kiedy się znajdzie korzystna pora nie opuści jej generał dla zaczepki itd.“

— Na drodze telegraficznej dochodzą nas następne doniesienia:

Hamburg 29go lipca popołudniu. Przyszło do nieznacznej utarczki między forpocztami kawalerii. Powiadają, że główna kwatery Willisena jest w Witten- sence o 1 1/2 mili od Rendsburga. Wszystkie wieści o odciętych korpach są fałszywe. Odwaga armii szleswickiej nieprzerwana.

Kiel 29 lipca. Rejencya ogłosiła proklamacya, w której donosi, że armia została odparta, ale nie pobita. Stracona pozycya można napowrót odzyskać, klęski poniesione, jeszcze są do powetowania. Wojsko z niezachwianą odwagą czeka na silnym stanowisku w gotowości do boju. Przy wytrwałości nie jeszcze nie stracone. Ojczyzna oczekuje, aby każdy obowiązek swój wypełnił.

Hamburg 30 lipca. Batalion jęgrów wymaszerował do Kiel, inny batalion do Friedrichstadt. Oczekują ataku na Friedrichors (mała forteca nad zatoką Kiełu). Armia zdaje się posuwać ku Ejderze.

Berlin 29 lipca. Wiadomości z Szleswiku zajmują wszystkich umysły, oczekują w niepewności dalszego wypadku wojny. Dzienniki ogłaszają korespondencya prezesa policyi p. Hinkeldeja z jen. Willisen. D. 1 czerwca ostrzega p. Hinkeldej Willisena, że jeżeli w ciągu 6ciu tygodni nie wróci do Berlina, utraci prawo obywatelstwa pruskiego. Na to W. odpowiada, że jeszcze w październiku z r. do niósł właściwej władzy, że myśli opuścić Berlin. Gdyby jednakże to oświadczenie nie mogło wstrzymać wydanego nań wyroku, w tedy z żalem musi wezwania odmowną przesłać odpowiedź.

Dzienniki zapełnione korespondencyami z Kiełu, Hamburga i Rendsburga nie podają żadnych innych wiadomości. Utworzył się komitet dla wsparcia pogorzalców Krakowskich i podał o zezwolenie zbierania składek na ten cel w Prusiech.

FRANCYA.

Przemięła spokojnie burza wywołana dwoma artykułami Monitora; wczorajsze posiedzenie przeszło wśród monotonych rozpraw nad budżetem wojny; nie było dyskusji ogólnej; jedyne rozprawy, jakie się toczyły, wywołały poprawki jenerała Lamoriciere i pana Bochera, którzy żądali, aby żandarmy konie swoje kupowali we Francyi. Minister i sprawozdawca zbiali ten wniosek, który mimo to został przyjęty. Jenerał Grammont uzależnił się, że armia paryzka niepotrzebnie i za długo utrzymuje się na stopie wojennej. Pan Charras poszedł dalej, żądając odjęcia pensyi wyznaczonych jenerałowi komenderującemu. Zdaje się, że tych projektów była jedynie powodem chęć poróżnienia jenerała Changarnier z ministrem wojny, ale jenerał Hautpoul umiał uniknąć zastawionych sidła, wystąpił w obronie jenerała Changarnier i zgromadzenie bez dalszych rozpraw przeszło do porządku dziennego. W biórach mówiono jeszcze o wczorajszych interpelacyach, dziwiąc się, iż nie tylko Monitor nie został zakazany, ale nawet le Pouvoir otrzymał nanowo upoważnienie do sprzedaży. Grożono nowymi interpelacyami, zdaje się wszak że, że sprawę załatwiono spokojnie. Słychać, że dziennikowi le Pouvoir ma być odjęte upoważnienie, a Monitor zostanie przez rząd wezwany, aby w artykułach swoich był oględniejszym i dopiero, gdyby napomnienie takie nie skutkowało, sprzedaż jego zakazana zostanie.

La Patrie umieszcza dzisiaj wyznanie w imieniu nie tylko swoim, ale i komisyi 17; występuje w niem z całą otwartością i przyznaje się do zarzutów, których autorowie prawa wyborczego i drukowego statecznie się wypierali. Oto jest wspomniany artykuł. „Po rewolucyi lutego i rozejściu się zgromadzenia ustawodawczego dwie rzeczy pozostawały do czynienia: można było energicznie pracować dla kontr-rewolucyi, lub też szczerze organizować Rzeczpospolitą. Co do nas przyznajemy: myśleliśmy zawsze o kontr-rewolucyi, nad organizacya Rzeczypospolitej nie pracowaliśmy nigdy, i zdawało nam się, że większość Izby też same co my, miała chęci. Przegląd prawa wyborczego i szereg środków repressyjnych wytkniętych planem kampanii komisyi siedemnastu, świadczą o tych zabiegach kontr-rewolucyjnych.

Piszą z Londynu, że ze wszystkich wychodźców francuskich, jeden tylko p. Caussidiere porzucił politykę chwyciwszy się spekulacyi handlowych, które mu się pomyślnie udały. W tych dniach wyjeżdża do Kalifornii dla założenia bióra zostającego w korespondencyi z głównym jego domem w Londynie. Renty 3% 58-00 spad. 25 cent. Renty 5% 96, 40. spad. 20 c.

ANGLIA

Londyn 26 lipca. Na posiedzeniu Izby niższej z dnia wczorajszego p. Cochrane zapytał na przód w jakim stanie znajdują się reklamacye przesłane rządowi tokańskiemu mające na celu uzyskanie wynagrodzenia dla kupców angielskich poszkodowanych w czasie oblężenia i zdobycia Livorna. Lord Palmerston odpowiedział, że rząd Sardyński ofiarował swoje pośrednictwo, którego Anglia odmówiła, nie chcąc przyjąć jak tylko jego dobre usługi. Naówczas Toskania zawezwała Rosssy, ale i jej pośrednictwa Anglia nie przyjęła. P. Stramford zapy-

tał czyli rząd angielski uznał na drodze urzędowej, zdobycze Francyi w Algierze i jakie są granice zakreślone panowaniu jej w Afryce. Lord Palmerston odpowiedział, że dotychczas urzędowego uznania nie było.

Przed rozpoczęciem posiedzenia zebrała się na dniu dzisiejszym w Izbie mnogość słuchaczy, którzy chcieli być przytomni przypuszczeniu do Izby barona Rotschild, obranego świeżo w Londynie. P. Rotschild w towarzystwie pp. Smitha i Wooda przystąpiwszy do prezesa zażądał odebrania przysięgi na starym testamencie. Sprzeciwił się temu sir Robert Inglis, mówiąc: „Odkąd Izba ta jest władzą prawodawczą chrześcijańska, nikt jeszcze nie składał przysięgi na starym testamencie; oponuje się więc przeciw przysiędze pana Rotschilda, chyba jeżeli ją zechce złożyć na nowym testamencie. Winiemem to uczynić szanując zasady tak drogie większości Izby; jesteśmy reprezentantami narodu chrześcijańskiego i dla tego podaję mocya, aby nikt nie był przypuszczony do Izby, jeżeli przysięgi chrześcijańskiej złożyć nie zechce.“

P. Wood. „Szanowny p. baron Rotschild po dwa kroć został wybrany przez miasto Londyn, ma więc takie same prawa, jak każdy poddany angielski. Przerwywa mu mowę p. Hoppe mówiąc, że nie znamy p. Rotschilda jako barona, bo tytuł ten nie należy mu się z prawa. P. Wood przytacza dalej wiele dowodów w poparcie swego żądania, mówi on, że chodzi tylko o to, aby p. Rotschild złożył przysięgę, a ma ją złożyć w sposób dla niego najłatwiejszy. Po długich rozprawach Izba kwestyą odczytała do poniedziałku.

Ambasador Stanów Zjednoczonych w Londynie p. Abbott Lawrence rozesłał okólnik do wszystkich konsulów, vice-konsulów i obywateli amerykańskich zamieszkałych w Anglii, wzywając ich do okazania swej sympatyi dla zmarłego jenerała Taybor.

Czytamy w Morning Chronicle. „Po krótkiej przejażdżce były król Francuzów powrócił do Claremontu. Swita jego składała się z 70ciu osób, które dawały dowody największej względem niego pieczołowitości, a nawet z wagonu kolei żelaznej na rękach chcieli go zanieść do powozu, na co Ludwik Filip nie przystał. Przed wyjazdem królewskim z Londynu odwiedził go książę Wellington; na wsiadaniu tłumy osób otoczyły Georges-Street dla obaczenia króla. Skoro się starzec ukazał, powstały radosne okrzyki, wszyscy zdjęli kapelusze. Król wychyliwszy się z okna powozu rzekł: „Dziękuję wam za te oznaki sympatyi, którą widziałem nie tylko w Londynie ale i w całej Anglii. Dziękuję za nią serdecznie niech was Bóg błogosławi.“

Kronika miejscowa

Kraków 30 lipca. Targ na Kleparzu tak zwany chłopski był mały. Żyto było bardzo piękne ale w małych ilościach. Nowe żyto płacono aż do 15 złp. korzec. Jęczmień bardzo mierny od 10 do 11 złp. Owies od 9 do 10 złp. Letni rzepak bardzo piękny ukazał się dziś na targu. Trzydzięci korcy od 25 1/2 do 27 złp. zapłacono.

Targ koni był liczny co do sprzedających, ale mały co do kupujących. Koni pańskich nie kupowano wcale. Chłopskie płacono od 10 do 25 złr. m. k. sztuka.

Bydła na targowicy było wiele. Cieżkie woły płacono od 90 do 130 złr. m. k. parę. Średnie od 55 do 80 złr. m. k. para. Krowy kupić można było od 20 do 35 złr. m. k. sztukę. Ciele jedno płacono od 3 do 4 1/2 złr. m. k.

Stan Wisły 1.

Kraków 31 lipca. Z boleścią dowiadujemy się, że professor Dr. Trojanowski, o którego zgonie przedwczoraj donosiliśmy, 24 b. m. rzeczywiście umarł w Marienbadzie. Niemniej ubolewać nam przychodzi, że owoce wieloletniej pracy tego uczonego meża, przez pożar 18go b. m. zniszczone zostały; przygotował on był do druku nowe wydanie swojego niemiecko-polskiego słownika, i nowy słownik

Wypełniając życzenie naszych abonentów, podajemy dla objaśnienia korespondencyi:

WYSZCZEGÓLNIENIE

Table with 4 columns: Miary długości, Miary objętości, Wagi handlowe, Monety. It lists various units of measurement and their equivalents in different currencies and systems.

PRZYBLIŻONE PORÓWNIANIE

Table with 4 columns: Angielskie, Polskim lub Warszawskim, Rosyjskim, Pruskim, Wiedenskim. It compares measurements and weights across different countries and systems.

polsko-faciński i facińsko-polski nad którym przez 20 lat pracował. Wszystko to zginęło w płomieniach.

Dzisiaj rano, po ukończeniu egzaminów licealnych, odbyło się w Amfiteatrze Nowodworskim, w obec JW. Prezesa Kommissyi Gubernialnej v. Ettmayer, rozdanie nagród i pochwał celującym w pilności i obyczajach uczniom. Nabożeństwo z Te Deum w kościele S. Anny, zakończyło jak zwykle tę szkolną uroczystość.

Z dzisiejszych dzienników wiedeńskich Lloyd i Ost-deutsche Post ogłaszają odezwę tutejszego komitetu pogorzeli do „przyjaciół ludzkości“. Pierwszy oświadcza, że chętnie przyjmować będzie składki i nazwiska dawców ogłaszać. Składka, przez Gascię wiedeńską otwarta, przyniosła dotąd około 700 złr. m. k.

Przyjechali do Krakowa od dnia 29 do 30 lipca. — Romer Bronisław hr., z Tarnowa; — Pagowska Zofia, Dzieduszycki Włodzimierz hr., Ożarówski Konstanty obw. Orsicz Wilhelmina hrabina, Czermak Eleonora adw. żona, Smereczński Cyryl, sekr. low. kredyt., z Lwowa; — Romer Anna hr., z Tarnowa; — Brückner Franciszek obw., z Przybradza; — Czermak Leopold c. k. kom. cyrk., z Złoczowa; — Donner Henryk kupiec, z Sącza; — Stojowska Teofila obw., z Chleby; — Neronowicz Józef postmeister, z Jasła; — Macielski Józef, z Wiednia; — Słupska Teresa, z Warszawy; — Albrecht Wilhelm budowniczy, z Prus.

Wyjechali. Städticka Konstancya hrabina, Hordynski Stanisław, do Galicyi; — Kozłowski Wiktor, do Lwowa; — Romer Marya, do Skomiela-Czarna; — Jedliczka Wacław, do Czech; — Łukasiewicz Łukasz, do Wiednia; — Wysocki August, do Marienbadu; — Bobrowski Ignacy hr., Wysocka Karolina, do Karlsbadu; — Goldmann Simon, do Salzbrun; — Sokolnicki Józef, Bukowiecki Leon, do Poznania; — Szostkiewicz Sebastian kupiec, Pruszyński Cyryl, Martin Janus, do Warszawy; — Potocka Ewa hr., Bronikowski Telesfor, do Prus; — Köhler Aurelia do Saxonii.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Gdańsk 27 lipca. Zdajemy sprawę z poczty londyńskiej daty 22 b. m. Piękna pogoda w pierwszych dniach zeszłego tygodnia rzuciła pewne odretwienie na zbożowe transakcye, a nawet we środe (13 lipca) notowano małe zniżenie; lecz deszcze i burze od czwartku panujące ożywiły targi, tak co do cen jak i co do ruchu interesów.

Porównyując wszystkie wiadomości, możnaby dojść do przekonania 1) że żniwa tegoroczne przed 15 sierpnia się nie zaczyna; co już 15dniowe opóźnienie stanowi. 2) Ze zbioru będą mniej od zeszłorocznych obfite; i 3) że przed 8 dniami można było mieć lepsze jak przez wiatry, na rdzę i niepełność kłosów coraz są powszechniejsze, a według wyrażenia się dzienników wyłącznie handlowi zbożowemu poświęconych, wszystkie okoliczności zdają się sprzyjać widokom podniesienia cen pszenicy; a możliwości upadku nie nie przepowiada.

Przed żniwami trudno wyrzec coś ostatecznego o zbiorach bo dobra pogoda wiele naprawić, a zła więcej jeszcze zepsuć może. Jesteśmy więc w najważniejszych dla producentów zboża momentach; bo cały los plonów w kilku dniach rozwiązać się musi.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu: owsa, bobu, groch, rzepak młki, z kraju kwar. 2,863. 40. 4,004. 1,345. 489. 35. 11,513. z zagranicy 21,379. 13,005. 46,942. 89. 1949. 1922. 7,451.

Główny dowóz owsa był z Rosssy. W Szkocyi i Irlandyi zboża są spóźnione; lecz się dobrze zwiastują. O chorobie kartofli zaledwo gdzie wspominają.

Na wszystkich prowincjonalnych angielskich jak i europejskich targach, pod koniec zeszłego tygodnia, więcej jak w pierwszych dniach było życia i ruchu.

Wiadomości z Francyi są sprzeczne, musimy więc czekać bardziej urzędowych doniesień.

Chwiejący się stan angielskich targów, naturalnym porządkiem wpłynął na zeszłotygodniowe transakcye gdańskiej giełdy. Mało się ochoty do kupna okazywało, a dla dobicia interesu trzeba było nie raz przyjąć choć niewielkie zniżenie w cenach. Przy późnocnych suchych wiatrach, nieprzerwaniej używalimy pogody, co także spekulantów wstrzymywało od wchodzenia w interessa.

W ciągu tygodnia sprzedano ze statków pszenicy łasztów 1095. Żyta łasztów 151. Jęczmienia 78. Grochu 75. Rzepaku łasztów 134. Ze spichrza pszenicy łasztów 145.

Table with 2 columns: Wagi holl. and zł gr. zł. gr. It lists weights and prices for various goods like wheat, rye, and peas.

Pod Toruniem przeszło na 67 berlinkach; 4 tratwach i 143 galrach, polskiej pszenicy 1925 łasztów, 31 łasztów w Belek sosnowych 6,456, dębowych bali 31 łasztów.

Kursa zamian. Londyn 3 miesięczny 203 1/2 sr. gr. — Hamburg 10-tygodniowy 44 3/4 sr. gr. — Amsterdam 70 dni 101 st. gr. — Warszawa 97 1/2.

Makowski Kędzior & C.

